

Υποστηρίζοντας το Παιδί από Νωρίς: Ο Ρόλος της Πρώιμης Παρέμβασης

Η πρώιμη παρέμβαση αποτελεί το σημαντικότερο δώρο που μπορούμε να προσφέρουμε σε ένα παιδί που αντιμετωπίζει αναπτυξιακές δυσκολίες. Όταν οι δυσκολίες εντοπίζονται νωρίς-από την βρεφική μέχρι την νηπιακή ηλικία-οι πιθανότητες κατάκτησης των δεξιοτήτων στις οποίες υστερεί το παιδί αυξάνονται δραματικά. Ως εκ τούτου, ο απώτερος στόχος τόσο των γονέων όσο και των ειδικών θεραπειών που είναι η ομαλή κοινωνική ένταξη του παιδιού και η αυτονομία του στην καθημερινότητα μοιάζει πιο εφικτός.

Τι Είναι η Πρώιμη Παρέμβαση

Ο όρος “πρώιμη παρέμβαση” χρησιμοποιείται για να περιγράψει το σύνολο των υπηρεσιών που παρέχονται σε ένα παιδί από την γέννηση μέχρι την ηλικία των 6 ετών το οποίο δεν έχει παρουσιάσει τις προαπαιτούμενες δεξιότητες εντός του χαρακτηριστικά αναμενόμενου χρονικού πλαισίου. Με πιο απλά λόγια, η πρώιμη παρέμβαση είναι ο τρόπος με τον οποίο θα βοηθηθεί το παιδί να αναπτύξει ικανότητες που θα έπρεπε ήδη να έχει κατακτήσει με βάση την χρονολογική του ηλικία. Αυτή περιλαμβάνει την πρόληψη, την αξιολόγηση και τον σχεδιασμό θεραπευτικού πλάνου από τον κάθε επαγγελματία που είναι υπεύθυνο για την επίτευξη αυτού του στόχου. Βασική προϋπόθεση, ωστόσο, συνιστά και η ανάμειξη και εκπαίδευση της οικογένειας, αφού μια επικεντρωμένη σε αυτήν προσέγγιση θα επιφέρει γενίκευση στο φυσικό περιβάλλον του παιδιού των μαθημένων στο θεραπευτικό πλαίσιο δεξιοτήτων. Είτε η παρέμβαση είναι έμμεση, μέσω παρακολούθησης της αναπτυξιακής πορείας, είτε άμεση μέσω εφαρμογής συγκεκριμένων δραστηριοτήτων, πάντα λαμβάνεται υπόψη το πολιτισμικό υπόβαθρο της οικογένειας και η μοναδικότητα του κάθε παιδιού, ώστε η διαδικασία να είναι κατάλληλη, αποδεκτή και ωφέλιμη τόσο για το παιδί όσο και για την οικογένειά του.

Γιατί Είναι Καλό να Ξεκινάμε Νωρίς

Τα πρώτα δύο χρόνια της ζωής ενός παιδιού είναι καθοριστικά για την ανάπτυξη του και η παρέμβαση σε αυτήν την ηλικία θεωρείται εξαιρετικά παραγωγική. Αυτό συμβαίνει γιατί εκμεταλλεύεται τη γρήγορη νευρική εξέλιξη και το δυναμικό μάθησης του νεαρού εγκεφάλου. Πιο συγκεκριμένα, παιδιά με κίνδυνο εμφάνισης αναπτυξιακών διαταραχών λόγω παραγόντων όπως οικογενειακό ιστορικό, επιπλοκές κύησης κλπ επωφελούνται ακόμα περισσότερο της έγκαιρης παρέμβασης, καθώς εστιάζει στην πρόληψη εμφάνισης δυσκολιών. Επομένως, όσο νωρίτερα ξεκινήσει η παρέμβαση, τόσο μεγαλύτερη πιθανότητα υπάρχει να αναπτύξει δεξιότητες που αλλιώς θα δυσκολευόταν να κατακτήσει. Σε περιπτώσεις παιδιών που έχουν ήδη εμφανίσει αναπτυξιακά ελλείμματα, η προσέγγιση αυτή

ενισχύει και την προσαρμογή των νέων πλέον δεξιοτήτων στην καθημερινότητα τους, αποφεύγοντας έτσι δυσκολίες στη μάθηση και προετοιμάζοντας, μετέπειτα, την ομαλότερη μετάβαση στο σχολικό πλαίσιο.

Υποστηρίζοντας το Παιδί από Νωρίς:Ο Ρόλος της Πρώιμης Παρέμβασης//Πρώιμη Παρέμβαση σε Παιδιά με Αυτισμό.Πηγή:dreambigchildren.com

Ποια σημάδια πρέπει να προσέξουν οι γονείς

Ανάλογα με την ηλικία του παιδιού υπάρχουν συγκεκριμένα αναπτυξιακά ορόσημα τα οποία αναμένεται να έχει κατακτήσει. Καθυστέρηση απόκτησης αυτών μπορεί να ανησυχήσει τους γονείς, παρόλα αυτά πάντα είναι απαραίτητη η συζήτηση με τον παιδίατρο ή τους ειδικούς θεραπευτές προκειμένου να λάβουν σωστή ενημέρωση και στοχευμένη καθοδήγηση. Μερικά σημάδια είναι:

- Καθυστέρηση ανάπτυξης ομιλίας(έως την ηλικία των 2 ετών)
- Δυσκολία στην κίνηση, ιδιαίτερα στο περπάτημα ή το τρέξιμο
- Μειωμένη βλεμματική επαφή και αδυναμία απόκρισης στο άκουσμα του ονόματος του παιδιού
- Απουσία λειτουργικού παιχνιδιού και μειωμένη κοινωνική αλληλεπίδραση με συνομήλικους

Ποιοι επαγγελματίες συμμετέχουν

Η πρώιμη παρέμβαση αποτελεί μια ολιστική προσέγγιση στην οποία λαμβάνουν μέρος μέλη διεπιστημονικής ομάδας με εξειδικευμένες γνώσεις γνωστικής, επικοινωνιακής, κινητικής και κοινωνικής συμπεριφοράς που αναμένεται να παρατηρηθεί με βάση την τυπική αναπτυξιακή πορεία ενός παιδιού. Τέτοιοι επαγγελματίες είναι:

- Λογοθεραπευτές, που βοηθούν στην ανάπτυξη λόγου και επικοινωνίας
- Εργοθεραπευτές, που στηρίζουν κινητικές δεξιότητες και αυτονομία
- Φυσικοθεραπευτές, στην περίπτωση κινητικών δυσκολιών
- Παιδοψυχολόγοι, για την στήριξη της οικογένειας και των κοινωνικών και γνωστικών δεξιοτήτων του παιδιού
- Ειδικοί παιδαγωγοί, για ομαλή μετάβαση στο σχολικό περιβάλλον και ενίσχυση της μάθησης

Όλοι αυτοί συνεργάζονται με τους γονείς, ώστε η παρέμβαση να είναι συνεχής και πολυδιάστατη και να καλύπτει όλες τις ανάγκες του παιδιού, τόσο σε αναπτυξιακό όσο και σε κοινωνικό και συναισθηματικό επίπεδο.

Υποστηρίζοντας το Παιδί από Νωρίς: Ο Ρόλος της Πρώιμης Παρέμβασης//Εργοθεραπευτικές Πρακτικές στην Πρώιμη Παρέμβαση. Πηγή: eiclearinghouse.org

Η Σημαντική Συμμετοχή της Οικογένειας

Το δίδυμο αλληλεπίδρασης γονέα-παιδί είναι ένα ιδιαίτερο και ισχυρό πλαίσιο για την πρώιμη παρέμβαση που παρέχει μια ευκαιρία να επεκτείνεται και να υποστηρίζει τις εμπειρίες και των δύο μελών. Η ενεργή στάση των γονέων μέσω συμμετοχής στις συνεδρίες αλλά και εφαρμογής των συμβουλών των ειδικών στο οικογενειακό πλαίσιο του παιδιού είναι υψίστης σημασίας ανεξάρτητα από το αν υπάρχει αναγνώριση της σπουδαιότητας της παρέμβασης ή όχι. Η θετική ενέργεια, η υπομονή και η επιμονή είναι τα στοιχεία που θα δημιουργήσουν ένα σταθερό περιβάλλον αμοιβαίας εμπιστοσύνης όχι μόνο μεταξύ των γονέων και των θεραπειών, αλλά και μεταξύ του παιδιού και των θεραπειών. Στο τέλος της ημέρας, ο στόχος είναι κοινός για όλους και δεν είναι άλλος από αυτόν της εξάλειψης των αναπτυξιακών κενών του παιδιού.

Η πρόωπη παρέμβαση δεν είναι “ταμπέλα” για το παιδί αλλά ευκαιρία. Είναι ένα πρώτο και πολύ σημαντικό βήμα προς την μεγιστοποίηση των ικανοτήτων του. Για αυτό είναι σημαντικό οι γονείς να εμπιστεύονται τη διαίσθηση τους αλλά και τους ειδικούς και να αναζητούν έγκαιρα βοήθεια για την καλύτερη αποτελεσματικότητα της θεραπείας. Με την κατάλληλη στήριξη κάθε παιδί μπορεί να πετύχει σημαντική πρόοδο και να χτίσει ένα δικό του μοναδικό μέλλον.